

Oponentský posudek bakalářské práce (ETF UK)

Autorka práce: *Irena Vltavská*

Název práce: *Dvě nejužívanější reprodukční techniky u nás a otázky, které vyvolávají z hlediska křesťanské víry a etiky a postoj církevních autorit k těmto problémům.*

Zvolené téma: Autorka zvolila téma současné léčby neplodnosti, která na jedné straně dává neplodným párům novou naději na zrození dítěte (úspěšnost těchto technik je 12% u IUI a 14 -30% u IVF ET), na druhé straně vyvolává závažné a znepokojivé etické otázky, ke kterým je třeba zaujmou postoj také z hlediska křesťanského světového názoru. Volba tématu je originální a odvážná.

Použitá metoda: V teoretické části pracuje kriticky s odbornou literaturou, včetně cizojazyčné, využívá internetové zdroje, články z odborných periodik a v praktické části práce nabízí přehledné vyhodnocení dotazníkové sondy od 40 respondentů se shrnutím nejvíce vypovídajících zjištění a vlastním komentářem. Příloha obsahuje Stanovisko etické komise SAR k jednotlivým metodám asistované reprodukce a Ceník metod asistované reprodukce.

Struktura práce: Práce má přehledné, přiměřeně proporcionální a logické členění.

Obsah: V úvodu autorka definuje teze, které chce ve své práci ověřit; církevní společenství příliš nepočítá s problémem neplodnosti u svých členů a vedoucí pracovníci mají poměrně rigidní názory na metody její léčby.

V hlavní části informuje o sterilitě, jejích příčinách, popisuje dvě metody asistované reprodukce – IUI (Intrauterinní inseminace) a IVF ET (In vitro fertilization, embryotransfer). Dále se zabývá etickými otázkami, zda je používání těchto technik etické, zda jsou bezpečné pro zdraví dítěte, kdy začíná lidský život, jaké problémy přináší volba dárce spermií či vajíčka, co s nadpočetnými embryi – selekce, zmrazování embryí, redukce, jaká je právní ochrana embrya. V teologické části práce nabízí pohled na plodnost a neplodnost a její řešení na základě prezentace biblických příběhů neplodných žen – Sára, Ráchel, Chana, Alžběta. Uvádí jak kulturní a historické rozdíly tak nadčasové přesahy; podobné prožívání a citové strádání žen, motivy jednání a pokusy řešit neplodnost z dostupných zdrojů, postoje k životu, k frustraci z nenaplněných potřeb, k Bohu a přínos víry v Boha a jeho možnosti.

Současné názory vedoucích pracovníků v církvi na etické problémy asistované reprodukce zpracovává v dotazníku.

V závěru práce shrnuje podstatná zjištění, zdůrazňuje význam postojů a motivů neplodného páru (neplodnost je nemoc, ale dítě je dar, který nelze vynutit) a nutnost citlivého, pomáhajícího přístupu církevních společenství k této problematice, předně jejich vedoucích pracovníků. Jako nejvíce znepokojivá se ukázala otázka problematiky nadpočetných embryí, která se může stát výzvou pro odborníky pro asistovanou reprodukci.

Autorka cituje stanovisko římskokatolické církve z Instrukce Dignitas personae: „Pokud se církev vyjadřuje k etickým aspektům některých výsledků novějšího lékařského výzkumu, které se týkají člověka a jeho počátků, nevměšuje se do oblastí vyhrazených lékařské vědě, ale spíše vyzývá všechny lidi k etické a společenské odpovědnosti za jejich jednání.“

Dotazníková sonda nepotvrdila, že vedoucí pracovníci počítají s tím, že neplodnost křesťanská manželství nepostihne, v podstatě však potvrdila rigiditu názorů církevních autorit. Neznamená to výpověď o kvalitě názorů, ale spíše o nepřipravenosti na jejich změnu.

Forma: Jazyková a stylistická úroveň je slabší, v práci jsou překlady a chyby. Poznámkový aparát a bibliografické údaje jsou v pořádku.

Připomínky: Otázka v dotazníku č. 13 „Domníváte se, že kdyby se léčba neplodnosti týkala Vás, či lidí Vám blízkých, kteří by toužili po dítěti, mohl/a byste změnit některé Vámi uvedené názory?“, je hypotetická. Nemohu s jistotou vědět, jak budu reagovat na novou situaci a jak se změní mé názory. To mohu zhodnotit pouze zpětně. Totéž se týká otázky č. 14.

Otázky k obhajobě: Jaká odpověď z dotazníku byla pro Vás osobně významná, inspirativní, nebo otevřela novou perspektivu pohledu na etické problémy? Myslíte si, že existuje hranice, kterou by člověk neměl překročit?

Hodnocení: Bakalářská práce Ireny Vltavské je velmi dobře zpracována. Autorka prokázala schopnost kritické práce s literaturou a schopnost prezentovat a obhájit své vlastní názory. **Práci hodnotím známkou C – dobře.**

V Praze 12. srpna 2009

MUDr. Yvona Taschnerová, oponent

Yvona Taschnerová